

About formation of international consortium “Saprotech”

Относно създаване на международен консорциум „Сапротех“

Dimitar Dimitrov¹, Yevgen Shnukov², Petko Dimitrov¹, Georgi Tsvetkov³
Димитър Димитров¹, Евгени Шнюков², Петко Димитров¹, Георги Цветков³

¹ Institute of Oceanology, BAS, P.O.Box 152, Varna; E-mail: margeo@io-bas.bg

² State Science Institution “Department of Marine Geology and Sedimentary Ore Formation” of the NAS of the Ukraine; E-mail: nikalmas@mail.ru

³ Institute of Plant Physiology, BAS; E-mail: georgi_tz @ yahoo.com

Ключови думи: ДОМУ, агромелиорант, биопрепарати, агробиоземеделие.

Колектив от учени от БАН повече от 25 години работят върху проект „Възможности за използване на дълбоководни органогенно-минерални утайки (ДОМУ) от дъното на Черно море като комплексна суровина“.

Получени са изключително ценни резултати от прилагането на ДОМУ, като агромелиорант и биопрепарати (стимулатори, инхибитори, биопротектори) за производство на екологично чисти и безопасни хранителни продукти.

От средата на 90-те години на ХХ век активни изследвания върху разпределението, състава и приложението на ДОМУ се провеждат от колектив учени от Националната Академия на Науките в Украйна (НАНУ) и Украинската Академия по Аграрни Науки (УААН). Резултатите от използването на ДОМУ, като агромелиорант и органогенно-минерални смеси в района на Полесieto върху зърнени култури са показали висока ефективност (до 30% повишение на добива).

Главната цел на провежданите досега изследвания по усвояването на ДОМУ на дъното на Черно море е създаването на научно-технически основи за използването на ДОМУ като комплексна суровина с многоцелево предназначение. Освен в агробиоземеделieto като агромелиорант и биопрепарати, ДОМУ с успех могат да се използват в строителството (звук и топлоизолационни изделия), медицинската козметика и балнеологията, в информационните и нанотехнологиите. ДОМУ са приложими за рекултивация на кисели, бедни на микрокомпоненти, на земи, замърсени с тежки елементи, радионуклиди, нефтопродукти и други. Агромелиоранти разработени на основата на ДОМУ стимулират растежа на растенията и кореновата система, ускоряват

съзряването, повишават добивите, неутрализират киселинността и увеличават влагоемкостта.

На основата на ДОМУ и различни ефирни растителни масла и растителни екстракти синтезирани от растения от семействата Labicetae Compositae, Cupresaceae са разработени многобройни натурални препарати. Те ще се прилагат като прах, гранули и водномеханична суспензия за вкореняване и почвено третиране. Създадените от нас биопрепарати съдържат само натурални компоненти и отговарят на изискванията на Европейския съюз. Цените на тези продукти няма да превишават 2000 \$/t. За сравнение ще приведем цените на някои натурални биопродукти (микротоп) или биокоректори за лечение на болести и физиологически смущения на растенията. Натуралните биопродукти „Хумус лайф“ се предлагат на следните цени:

- „Хумус Лайф“ – магнезий – 100 l – 400 \$;
- „Хумус Лайф“ – бор – 100 l – 440 \$;
- „Хумус Лайф“ – желязо – 100 l – 1400 \$;
- „Хумус Лайф“ – молибден – 100 l – 2000 \$.

Досегашните резултати позволяват да пристъпим към създаване на проект „Организиране на международен консорциум за проучване и добив на дълбоководни органогенно-минерални утайки от дъното на Черно море“.

Основание за това ни дават:

- благоприятните резултати (рязко повишаване на добивите) от приложението на ДОМУ като агромелиорант и биопрепарати;
- неограничените запаси на суровината и благоприятните икономически разчети за нейния добив и преработка;
- политиката на Европейския съюз за използване на алтернативни органични суровини с цел подобряване структурата на почвите и получа-

ване на екологически чиста селскостопанска продукция;

– прилагане на съвременно екологосъобразни технологии за проучване, добив, транспорт и преработка на суровината.

Република България и Украйна на основание на резултатите, получени от техните академични колективи, могат да се договорят за създаването на Международен черноморски консорциум (МЧК) с предварително название „Сапротех“.

Страните учредители следва да запознаят страните – членки на Организацията за черноморско икономическо сътрудничество (ОЧИС) и Международния орган за дъното (МОД) за своите намерения и да създадат МЧК „Сапротех“. Особено важен е фактът, че ЕС отделя значителни структурни фондове за развитие на стратегически отрасли на икономиката на новоприетите членове.

Създаването на МЧК „Сапротех“ е важна стъпка към усвояването на ресурсите на Черно море.

Мотивите за създаването на МЧК „Сапротех“ са изключително актуални. Получените научно-приложни резултати позволяват внедряването на продукта в различни сфери на националното стопанство. Това ще доведе до създаването на нови работни места, пазари в сферата на високите технологии, ще създаде условия за възникване на нови стопански отрасли и създаване на нов тип изделия.

В суровинния баланс на страната ще се включи нов тип комплексна суровина. На базата на създаденото ноу-хау нашата страна има изключителния шанс да задоволява не само своите нужди от естествени органично-минерални торове, но и да се превърне в износител на продукция за световните пазари.

Благодарности: Докладът е подготвен по проект ДО 02-35/2008, финансиран от Фонд „Научни изследвания“.